

Τὸ Σύνδρομο
τῆς
“Νέας Ἐποχῆς”...

...καὶ ἡ Ἐλπίδα
τῆς
Ὁρθοδοξίας μας

«Λάμπας ἐν τῇ Αἰγύπτῳ φωτισμὸν ἀληθείας, ἐδίωξας τοῦ ψεύδους τὸ σκότος·
τὰ γὰρ εἰδῶλα ταύτης Σωτήρ, μὴ ἐνέγκατά Σου τὴν ἰσχύν πέπτωκεν...»

■ Ἀσυμβίβαστοι μετὴν Ὁρθόδοξη Διδασκαλία

Ψήγματα Γνωστικισμοῦ καὶ Νεογνωστικισμοῦ* Ἀποκρυφιστικὸς χῶρος

Ὡς **Γνωστικισμὸς** νοεῖται συλλογὴ θρησκευτικῶν στοιχείων καὶ συστημάτων, τὰ ὅποια συγχωνεύθηκαν στὰ τέλη τοῦ 1ου αἰῶνα μ.Χ. μεταξὺ ἑβραϊκῶν καὶ παλαιοχριστιανικῶν αἱρέσεων.

Οἱ ομάδες αὐτὲς ἔδωσαν ἔμφαση στὴν προσωπικὴ πνευματικὴ **Γνώση** (Gnosis) πέραν ἀπὸ τὶς ὀρθόδοξες διδασκαλίες, τὶς ὀρθόδοξες παραδόσεις καὶ τὸ κῦρος τῶν θρησκευτικῶν φορέων.

Θεωρώντας τὴν ὕλη καὶ τὴν ὑλικὴ ὑπαρξὴ ὡς ἀνεπαρκῆ ἢ κακῆ, ἡ **Γνωστικὴ θεολογία**, **κοσμολογία** καὶ **ἀνθρωπολογία** παρουσιάζει γενικὰ μία διάκριση ἀνάμεσα σὲ ἕναν **ὑπέρτατο, κρυμμένο Θεὸ** καὶ μία **κακόβουλη κατώτερη θεότητα** – ἐνίοτε σχετιζόμενη μετὸν Ἰεχωβά τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὑπεύθυνο γιὰ τὴν δημιουργία τοῦ ὑλικοῦ σύμπαντος.

Συριοαιγυπτιακὲς παραδόσεις ὑποθέτουν μία ἀπόμακρη, ὑπέρτατη θεότητα, τὴν **Μονάδα**, ἀπὸ τὴν ὅποια προέρχονται κατώτερα θεϊκὰ ὄντα, οἱ **Αἰῶνες**. Ἡ «**Σοφία**», μία ἀπὸ τοὺς **Αἰῶνες**, γεννᾷ τὸν **Ἰαλνταμπαώθ-Δημιουργὸ** (Yaldabaoth-Demiurge), τὸ **λεοντόμορφο φίδι**, πὺ εἶναι ὁ **δημιουργὸς τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου**. **Εἶναι ὁμως ἕνας κακὸς δημιουργός**, γιὰτὶ ἀγνοεῖ τὶς ἀνώτερες ὑποστάσεις καὶ δημιουργεῖ ἕναν κόσμον ἐγγενῶς πλημμελῆ.

Θεϊκὴ «**Οὐσία**» πέφτει στὴν ὑλικὴ σφαίρα καὶ **ἐνσωματώνεται στὰ ἀνθρώπινα ὄντα**. **Αὐτὸ** τὸ «**θεϊκὸ στοιχεῖο**» ἐπιστρέφει στὸ θεϊκὸ βασίλειον, ὅταν ἀποκτηθεῖ ἡ «**Γνώση**», ἡ ἐσωτερικὴ ἢ διαισθητικὴ γνώση τοῦ «**θεϊκοῦ στοιχείου μέσα μας**» ἢ

«συνειδητότητα». Αὐτὴ εἶναι ἡ «αὐτογνωσία», πὺ ἐπαγγέλλεται ὅλος σχεδὸν ὁ ἀποκρυφιστικὸς χῶρος· τὸ «ἔσεσθε ὡς θεοί».

Οἱ *Γνωστικοί* θεωροῦσαν, ὅτι τὸ κύριο στοιχεῖο τῆς σωτηρίας ἦταν ἡ ἄμεση γνώση τῆς ὑπέρισταθης θεότητος μὲ τὴν μορφή μυστικιστικῆς ἢ ἐσωτερικῆς ἐνόρασης. Πολλὰ *Γνωστικά* κείμενα δὲν ἀσχολοῦνται μὲ τὶς ἐννοιες τῆς ἀμαρτίας καὶ τῆς μετάνοιας, ἀλλὰ μὲ τὴν ψευδαίσθησι καὶ τὴν φώτιση.

■ *Γνωστικά* συγγράμματα ἤκμασαν μεταξὺ χριστιανικῶν ομάδων στὸν μεσογειακὸ κόσμον γύρω στὸν δεῦτερον αἰῶνα, ἐνῶ οἱ Πατέρες τῆς πρώτης Ἐκκλησίας τὰ κατήγγειλαν ὡς αἰρετικά. Ἄν καὶ ἡ καταστροφή αὐτῶν τῶν κειμένων, λέγεται, ὅτι ἐπέτυχεν σὲ μεγάλο βαθμὸ, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐπιβιώσουν λίγα μόνον γραπτὰ *Γνωστικῶν*, ὥστόσο, *Γνωστικοί* ὅπως ὁ Βαλεντίνος εἶδαν τὶς πεποιθήσεις τους νὰ διαδίδονται παράλληλα μὲ τὸν Χριστιανισμό.

Ὁ *Γνωστικισμὸς* δὲν ἀποτελεῖ ἐνιαῖο τυποποιημένον σύστημα καὶ ἡ ἔμφασι στὴν ἄμεση προσωπικὴ ἐμπειρία, τὴν ἀπολυτοποίηση δηλαδὴ τῆς προσωπικῆς ἐμπειρίας, ἐπιτρέπει μίαν μεγάλην ποικιλίαν διδασκαλιῶν, πὺ συμπεριλαμβάνουν καὶ διακριτὰ ρεύματα, ὅπως ὁ *Βαλεντιανισμὸς*¹ καὶ ὁ *Σεθιανισμὸς*².

Στὴν Περσικὴ Αὐτοκρατορία, οἱ *Γνωστικὲς* ἰδέες ἐξαπλώθηκαν μέχρι τὴν Κίνα μὲσω τοῦ *Μανιχαϊστικοῦ* κινήματος, ἐνῶ ὁ *Μανταϊσμὸς*³ εἶναι ἀκόμα ζωντανὸς στὸ Ἰράκ, τὸ Ἰράν καὶ τὶς κοινότητες τῆς διασποράς.

■ *Γιὰ* αἰῶνες, οἱ περισσότερες ἐπιστημονικὲς γνώσεις περὶ τὸν *Γνωστικισμό* περιορίζονταν στὰ ἀντιαιρετικὰ γραπτὰ ὀρθοδόξων χριστιανῶν Πατέρων, ὅπως ὁ Ἅγιος Εἰρηναῖος Λουγδούνου (Λυῶν) καὶ ὁ Ἅγιος Ἰππόλυτος Ρώμης.

● Ἀνανεωμένο ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν *Γνωστικισμό* προέκυψε μὲ τὴν ἀνακάλυψιν τὸ 1945 τῆς «βιβλιοθήκης Νάγκ Χαμαντί» (Nag Hammadi) τῆς Αἰγύπτου, μιᾶς συλλογῆς σπάνιων παλαιοχριστιανικῶν καὶ *γνωστικῶν* κειμένων, συμπεριλαμβανομένων τῶν ψευδεπιγράφων: «Εὐαγγέλιον τοῦ Θωμᾶ», «Εὐαγγέλιον τῆς Ἀληθείας», «Ἀποκρύφον Εὐαγγελίου τοῦ Ἰωάννη» κ.ἄ.

Τὸ «Εὐαγγέλιον τοῦ Θωμᾶ».

Σημαντικό ἐρώτημα στὴν ἐπιστημονικὴ ἔρευνα εἶναι ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ **Γνωστικισμοῦ** εἴτε ὡς διαθρησκευτικοῦ φαινομένου εἴτε ὡς ἀνεξάρτητης θρησκείας, μὲ ὀρισμένους σύγχρονους μελετητὲς –ὅπως ὁ Μάικλ Ἄλεν Γουΐλιαμς (Michael Allen Williams) καὶ ὁ Ντέιβιντ Τζί. Ρόμπερτσον (David G. Robertson)– νὰ ἀμφισβητοῦν τὸ ἂν ὁ «**Γνωστικισμὸς**» ἔξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἔγκυρη ἢ καθόλου χρησιμὴ ἱστορικὴ κατηγορία.

Οἱ μελετητὲς ἔχουν ἀναγνωρίσει τὴν ἐπιρροή πηγῶν, ὅπως ὁ Ἰουδαϊσμός τῆς ἑλληνιστικῆς περιόδου, ὁ Ζωροαστρισμός καὶ ὁ Πλατωνισμός, καὶ μερικοὶ ἔχουν σημειώσει πιθανοὺς δεσμοὺς μὲ τὸν Βουδισμό καὶ τὸν Ἰνδουισμό, ἂν καὶ εἶναι ἀσαφῆ στοιχεῖα ἀμεσης ἐπιρροῆς ἀπὸ τὶς τελευταῖες πηγές.

* * *

Αὐτὰ τὰ ὀλίγα ἱστορικὰ περὶ τοῦ ἀρχαίου **Γνωστικισμοῦ** καὶ ἂς παραθέσουμε κάποια στοιχεῖα περὶ τοῦ **Νεογνωστικισμοῦ**, ἑνὸς φαινομένου ποὺ ἐλάχιστα στοιχεῖα φέρει, στὶς μέρες μας, ἀπὸ τὸν παραδοσιακὸ **Γνωστικισμὸ**, ἀλλὰ ἀποτελεῖ συνονθύλευμα νεωτέρων συστημάτων: *Ροδοσταυρισμοῦ*, *Ερμητισμοῦ*, *Θεοσοφίας*, *Ἰνδουισμοῦ* (γιόγκα), *Βουδισμοῦ* (ταντρικῶν σεξουαλικῶν πρακτικῶν) καὶ κυρίως ἑβραϊκοῦ *Καμπαλισμοῦ*.

■ **Διάφορα** σύγχρονα «γνωστικὰ ἐκκλησιαστικὰ» σώματα ἔχουν συσταθεῖ ἢ ἐπανιδρυθεῖ μετὰ τὴν ἀνακάλυψη τῆς βιβλιοθήκης Νάγκ Χαμαντί, συμπεριλαμβανομένης τῆς «Γνωστικῆς Ἐκκλησίας» (Ecclesia Gnostica), τῆς «Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἰωαννιτῶν» (Apostolic Johannite Church), τῆς «Γνωστικῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας» (Ecclesia Gnostica Catholica), τῆς «Γνωστικῆς Ἐκκλησίας τῆς Γαλλίας» (Gnostic Church of France), τῆς «Ἐκκλησίας τῶν Θωμαϊτῶν» (Thomazine Church)... ἀκόμη θὰ μπορούσαμε νὰ ἀναφέρουμε τὴν «Γνωστικὴ Ἐκκλησία τῆς Ἀλεξανδρείας» (Alexandrian Gnostic Church), τὸ «Κολέγιο Γνωστικῶν Ἐπισκόπων Βορείου Ἀμερικῆς» (North American College of Gnostic Bishops) καὶ τὸν «Παγκόσμιον Γνωστικισμὸν» (Universal Gnosticism) τοῦ Σαμαέλ Ἀουν Βεὸρ (Samael Aun Weor)⁴.

* * *

● ● **Ἀντιπροσωπευτικὴ** περίπτωση τῶν ἀνωτέρω ἀποτελεῖ τὸ τελευταῖο, τοῦ λατινοαμερικανοῦ ἀποκρυφιστῆ Βίκτορ Μανουέλ Γκόμεζ Ροντριγκες (Victor Manuel Gomez

Rodriguez) γνωστοῦ κυρίως μὲ τὸ ψευδώνυμο «Σαμαέλ Ἀοὺν Βεόρ», συγγραφέα καὶ ἰδρυτῆ τοῦ «Γνωστικοῦ Κινήματος» (Gnostic Movement).

Στόχος τῆς διδασκαλίας τοῦ Βεόρ εἶναι ἡ «**Ἀφύπνιση τῆς Συνείδησης**», ὅπως αὐτὸς τουλάχιστον τὴν ἐννοεῖ, ἡ **συνειδητοποίηση δηλαδή, ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι μέρος (κομμάτι) τῆς οὐσίας τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ σὲ κατάσταση πτώσης. Κάποια ἀπὸ τὰ βασικὰ στοιχεῖα πού σχετίζονται μὲ αὐτὸ τὸ «Ἔργο» ἀφοροῦν **α)** στὴν «**Ἐκμηδένιση τοῦ Ἐγῶ**», **β)** στὴν «**Δουλειὰ στὴν Ἀλλημεία**» καὶ **γ)** στὴν «**Ἀγάπη πρὸς τὴν Ἀνθρωπότητα**».**

Πῶς μεταφράζονται ὅλα αὐτά; **α)** Ὡς «Ἐγῶ» νοοῦνται κατὰ τὸν Βεόρ τὰ προσωποποιημένα πάθη τοῦ ἀνθρώπου, τὰ ὁποῖα ὁ «Γνωστικὸς» ἀσκούμενος σὲ χαλάρωση καὶ μὲ «**κατευθυνόμενη φαντασία**», θεωρεῖ ὅτι μάχεται καὶ «ἐκμηδενίζει», **β)** ὡς «**Ἀλλημεία**» νοεῖται ἡ **σεξουαλικὴ πράξη**, μέσω εἰδικοῦ τελετουργικοῦ, **χωρὶς ὅμως ὄργασμό**, εἶδος *τάντρα γιόγκα (Tantra Yoga)*, καὶ **γ)** «**Ἀγάπη πρὸς τὴν Ἀνθρωπότητα**» νοεῖται ἡ «διάδοση τῆς διδασκαλίας», ἤγουν ὁ προσηλυτισμὸς στὴν ὁργάνωση τῶν «Γνωστικῶν».

Ὁ Βεόρ εἶχε ἰσχυριστεῖ γιὰ τὸν ἑαυτό του, ὅτι ὑπῆρξε μεταξὺ πολλῶν ἄλλων προσωποποιήσεων: **1)** ἓνας ἀπὸ τοὺς Φαραῶ τῆς Αἰγύπτου –καὶ ἔχει κρατήσει καὶ τὴ μούμια του, γιὰ «πᾶν ἐνδεχόμενον»· ἡ ὁργάνωση ἀποδέχεται τὴν *μετενσάρκωση / μετεμψύχωση*. **2)** Ἐνας ἀπὸ τοὺς Ἑπτὰ Ἐλοχίμ «πού δημιούργησαν αὐτὸ τὸ Σύμπαν». **3)** Ὁ «Ἀντιβασιλεὺς τοῦ πλανήτη Ἄρη». **4)** Ὁ Σαμαέλ, ὁ ἀρχάγγελος τοῦ σκότους (Σαμαέλ = ὁ Σατανᾶς), πού ὅμως κατόρθωσε νὰ ἀναδυθεῖ ἀπὸ τὴν ἄβυσσο καὶ τώρα εἶναι πλέον «Λευκὸς» (καλὸς) –καὶ συγχρόνως «ἔβγαλε» καὶ ἔσωσε καὶ τὸν Βελζεβούλ ἀπὸ τὴν ἄβυσσο πού τώρα εἶναι καὶ ἐκεῖνος «Λευκός». **5)** Ὁ «Ἀβατάρ» (ἀπεσταλμένος) αὐτῆς τῆς ἐποχῆς τοῦ Ὑδροχόου (Νέας Ἐποχῆς).

Ὁ Βεόρ πέθανε τὸ 1977, σὲ ἡλικία 60 ἐτῶν καὶ ἄφησε ὡς διαδόχους του τὴν σύζυγό του Ἀρνόλτα Γάμο δὲ Γόμες - **Λιτελάντε** (Arnolda Garro de Gomez - **Litelantes**) –στὸ Μεξικό– καὶ τὸν «πιστότερο μαθητῆ του», **Ραβολοῦ** –στὴν Κολομβία. **Δ**ὲν πέρασε καιρὸς καὶ οἱ **μπράβοι** τῆς **Λιτελάντε** κυνηγοῦσαν τὸν **Ραβολοῦ** στὰ βουνὰ τῆς Κολομβίας μὲ προφανεῖς σκοπούς.

Πολλοί αυτοκηρυχθέντες διάδοχοι ύπηρξαν, κάποιοι από αυτούς δημιούργησαν παραρτήματα και στην χώρα μας, με πρώτο τὸν Ρομπέρτο Ἑρρέρα (Roberto Herrera), πὸ τὸ 1979 ἄνοιξε τὸ «**Κέντρο Γνωστικῆς Ἀνθρωπολογίας**», τῆς «γραμμῆς Ραβολοῦ», γιὰ νὰ ἀκολουθήσουν: τὸ «AGEACAC» τῆς «γραμμῆς Λιτελάντε», τὸ «Ἴδρυμα Γνωστικῆς Ἀνθρωπολογίας» (I G A), τὸ «AGEAC», ἢ «Γνωστικὴ Πολιτιστικὴ Ἐταιρεία SAMAEL- LAKHSMI» κ.ἄ.

Σήμερα στὴν Ἑλλάδα δραστηριοποιεῖται μίᾳ πανσπερμία ομάδων καὶ προσώπων, πὸ ἀκολουθοῦν μὲ συνέπεια ἢ χαλαρά τὶς διδασκαλίες καὶ τὶς πρακτικὲς τοῦ **Βεορ** πρὸς ἀπώλειαν ἑαυτῶν καὶ ἀλλήλων.

(*) Ἐφημερ. «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθμ. 2.399/6.5.2022, σελ 5. Τοῦ κ. Ἰωάννου Μηλιῶνη, Ἐκπαιδευτικοῦ. ● Ἐπιμέλ. ἡμετ.

1. Θρησκευτικὸ κίνημα στὰ πλαίσια τοῦ *Γνωστικισμοῦ*, πὸ φέρει τὸ ὄνομα τοῦ *γνωστικοῦ* Βαλεντίνου (2ος αἰώνας).

2. Ἀπὸ τὰ κύρια ρεύματα τοῦ *Γνωστικισμοῦ* τὸν 2ο ἕως τὸν 3ο αἰώνα.

3. Μονοθεϊστικὴ καὶ *Γνωστικὴ θρησκεία* μὲ ἔντονα δυϊστικὴ κοσμολογία.

4. <https://wikipredia.net/el/Gnostic>.